

Jaarverslag 2019

foto: André Eijkenaar

JAARVERSLAG 2019

Inhoud

<i>STONE</i>	-	2
<i>Organisatie 2019</i>	-	2
<i>Onderzoek & bescherming</i>	-	4
<i>Communicatie & publiciteit</i>	-	5
<i>Publicaties</i>	-	6

STONE

Doelstelling STONE

“De belangenbehartiging van de steenuil in het algemeen en het bevorderen van het onderzoek en de bescherming van de steenuil in het bijzonder.”

Missie STONE

STONE is het Nederlandse platform voor het uitwisselen van kennis en informatie ter bevordering van de bescherming van en het onderzoek naar de Steenuil.

Algemeen en organisatie

STONE Steenuilenoverleg Nederland is opgericht op 8 maart 1997. STONE is een landelijke werkgroep die steenuilenbescherming en -onderzoek coördineert, stimuleert en faciliteert. Daartoe wordt samengewerkt met relevante binnen- en buitenlandse, professionele en vrijwilligersorganisaties.

Sinds 14 januari 2000 is STONE een stichting. STONE is een vrijwilligersorganisatie, zonder betaalde krachten. De werkzaamheden worden landelijk aangestuurd en gecoördineerd door het bestuur. STONE houdt geen kantoor; de bestuursleden werken vanuit huis waardoor de organisatiekosten minimaal zijn. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding, maar krijgen hun (reis)kosten vergoed.

Er is binnen Nederland een groot netwerk van vele honderden steenuilvrijwilligers die veelal via lokale en regionale werkgroepen mede onder de vlag van STONE hun activiteiten ontplooiën. Dit netwerk is de basis voor bescherming en onderzoek. STONE beschouwt de ondersteuning en het behoud van het netwerk als een belangrijke taak.

Organisatie 2019

Bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit drie leden.

Bestuurssamenstelling 1-1-2019

Ronald van Harxen – voorzitter
Pascal Stroeken – secretaris
Theo Boudewijn – penningmeester

Bestuurssamenstelling 31-12-2019

Ronald van Harxen – voorzitter
Pascal Stroeken – secretaris
Theo Boudewijn – penningmeester

In 2019 werd op het administratieve vlak ondersteunend werk verricht door (oud-bestuurslid) Joep van de Laar en Mary-Anne Verhoofstad. Zij verzorgden de administratie van de abonnees van het tijdschrift *Uilen*.

Het bestuur heeft in 2019 intensief overleg gevoerd via mailverkeer en enkele vergaderingen.

Regiostructuur

Sinds 2004 is er een landelijk dekkend netwerk van STONE-regiocontactpersonen (RC's). De RC's vervullen in de dagelijkse praktijk de voorpostfunctie in de regio en regelen allerlei STONE-gerelateerde zaken, zoals verzoeken om ondersteuning en het beantwoorden van vragen uit de regio. Daarnaast zijn de RC's een klankbord voor het landelijke bestuur. In voorkomende gevallen zijn de RC's door het bestuur

jaarverslag 2019

geraadpleegd of gevraagd om ondersteuning met allerhande praktische zaken.

In 2019 hebben bestuur en RC's tweemaal, in februari en september, in Culemborg vergaderd over uiteenlopende onderwerpen.

Veel RC's zijn inmiddels al jarenlang in functie. In 2019 werden de regio's vertegenwoordigd door:

Friesland	Henk van den Berg*
Groningen	Jan van 't Hoff
Drenthe	Erwin Bruulsema
West-Overijssel	vacant (via Twente)
Twente	Albert Stevens
Noord-Holland	Ellen de Bruin
Utrecht	Marc van Leeuwen
Achterhoek-Liemers	Bert Kwakkel
Veluwe	Geert van Dijk
Betuwe	Frans Jacobs
Zuid-Holland	Michel Kuijpers
Zeeland	Alex de Smet
Brabant	Joost Nijkamp en Brabants Landschap**
Limburg	Geco Visscher***

*Henk heeft in 2019 het Friese RC-schap overgenomen van George Meijners

**sinds september 2019 nemen Jochem Sloothaak en Annette den Hollander van Brabants Landschap (Brabants netwerk uilenbescherming) deel aan het RC-overleg

***Geco heeft in 2019 het Limburgse RC-schap overgenomen van Peter Alblas

Begunstigers

De bescheiden toename van het aantal begunstigers die in voorgaande jaren werd geconstateerd heeft ook in 2019 een vervolg gekregen. Op 31 december 2019 stonden 440 personen als begunstiger geregistreerd, die allen hun jaarbijdrage hebben voldaan. Dat is per saldo een lichte stijging ten opzichte van

2018 (425). Begunstigers zijn vaak jarenlang trouw aan STONE.

Financieel

Zie apart gepubliceerd financieel overzicht.

Sinds jaar en dag vormen de jaarlijkse bijdragen van onze begunstigers de belangrijkste inkomstenbron van STONE. Begunstigers betaalden in 2019 minimaal € 15,- per kalenderjaar (vanuit buitenland: € 20,-). Daarbij is inbegrepen een abonnement op het tijdschrift *Uilen*. Een toenemend aantal begunstigers maakt gebruik van de mogelijkheid om de begunstigerbijdrage jaarlijks automatisch via incasso te laten innen. Gerichte oproepen via e-mails brachten ook in het verslagjaar veel 'slapende' begunstigers ertoe hun jaarbijdrage over te maken. Al met al hebben deze inspanningen de financiële basis van STONE aanzienlijk versterkt.

Het bestuur is erg verheugd met het feit dat vele begunstigers een extra bijdrage hebben overgemaakt, alsmede dat een aantal forse eenmalige donaties is ontvangen. Uiteraard voelen wij ons hierdoor extra gesteund bij onze activiteiten. De inkomsten uit begunstigerbijdragen stegen hierdoor van € 8484,- in 2018 naar € 9035,- in 2019.

Ter voldoening aan de regels die gelden voor ANBI-erkende organisaties worden de jaarrekening en balans over 2019 in voorjaar 2020 op de website gepubliceerd.

Vogelbescherming Nederland ondersteunde de werkzaamheden van STONE in 2019 met bijdragen voor de organisatie van de landelijke Uilendag (i.s.m. de andere Nederlandse uilenwerkgroepen) en de uitgave van het tijdschrift *Uilen* 9.

Algemeen contactadres

STONE beschikt over een landelijk contactadres (secretariaat). Slagvaardig reageren en handelen is daarbij uitgangspunt. In 2019 zijn met grote regelmaat mails (en soms telefoontjes) van allerlei aard binnengekomen, van onder meer particulieren en vrijwilligers / steenuilenwerkgroepen, maar ook van overheden en ecologische adviesbureaus. Voor regionaal getinte vragen zijn de RC's de eerste aanspreekpunten.

Samenwerking Nederland

Ook in 2019 werkte STONE voor de realisatie van de doelstellingen structureel samen met diverse professionele organisaties op het gebied van bescherming en onderzoek:

- Vogelbescherming Nederland
- Sovon Vogelonderzoek Nederland
- Vogeltrekstation

Voor de realisatie van het tijdschrift *Uilen* is samengewerkt met andere landelijke uilenwerkgroepen: KWN Kerkuilenwerkgroep Nederland en OWN Oehoewerkgroep Nederland.

Daarnaast zijn, met name door de RC's, frequent contacten onderhouden met lokale en regionale werkgroepen en organisaties.

Samenwerking internationaal

STONE werkt sinds de oprichting van de Steenuilenwerkgroep van Natuurpunt in 2013 samen met deze Vlaamse zusterorganisatie. Ook in Vlaanderen zijn vele vrijwilligers actief met steenuilenbescherming en -onderzoek, en maken onder meer gebruik van de handleiding voor broedbiologische onderzoek die STONE samen met de Vlaamse steenuilenwerkgroep in 2016 heeft uitgegeven. Ieder jaar bezoeken de STONE-bestuursleden de gewestelijke Vlaamse steenuilencontactdag, en bezoekt een

Vlaamse delegatie de Nederlandse (steen)uilendag.

Onderzoek & bescherming

Reproductieonderzoek

Broedbiologisch of reproductieonderzoek is één van de belangrijkste pijlers van het onderzoek aan steenuilen. De inspanning om zoveel mogelijk nestonderzoekers te stimuleren hun broedgegevens op Sovon-Nestkaart (nationale database) te zetten werpt al vele jaren zijn vruchten af. De trend dat er jaarlijks meer nestkaarten worden ingevuld zette ook in het verslagjaar door. De steenuil behoort hiermee tot een van de best onderzochte broedvogelsoorten in Nederland. In *Uilen* nr. 9 (2019) zijn de eerste resultaten van broedjaar 2019 gepubliceerd, op basis van nestkaartanalyses.

De in 2016 verschenen, nieuwe *Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil* wordt door veel vrijwilligers als een nuttig hulpmiddel ervaren om de kwaliteit van het reproductieonderzoek te verbeteren.

Verspreidingsonderzoek en trends

STONE werkt nauw samen met Sovon bij onderzoek naar het voorkomen en aantallen steenuilen in Nederland (inventarisatie-onderzoek). Eind 2019 (doorlopend in 2020) is op initiatief van Sovon en in samenwerking met STONE ingezet op uitbreiding van het aantal steenuilentegebieden in diverse regio's.

Ringonderzoek

Ringonderzoek draagt in combinatie met reproductieonderzoek in belangrijke mate bij aan de kennis over het functioneren van populaties, zoals demografische processen die ontwikkelingen in de populatieomvang kunnen verklaren. Het ringen van steenuilen is dan ook een belangrijke onderzoekspoot

jaarverslag 2019

waartoe STONE nauw samenwerkt met het Vogeltrekstation.

In 2019 heeft STONE i.s.m. Vogeltrekstation de jaarlijkse bijeenkomst georganiseerd voor de certificering ('bijscholing') van steenuilenringers. Tevens zijn in 2019 door het VT en STONE nieuwe stappen gezet voor de opzet van een nieuwe structuur voor de opleiding, examinering en certificering van steenuilenringers, die in 2020 verder gestalte krijgt.

Analyses en populatieonderzoek

In mei 2019 is overleg geweest tussen STONE, Sovon, Vogeltrekstation en Radboud Universiteit voor het (laten) uitvoeren van nieuwe analyses van de reproductie en overleving (ringanalyse) van steenuilen. In de loop van 2019 is Caspar Hallmann met de analyses gestart. In voorjaar 2020 worden de resultaten verwacht, waarna een schrijversteam van de genoemde organisaties aan de slag gaat met een artikel/rapport.

Europese Vogelatlas

Op verzoek van de redactie van de in 2020 te verschijnen Europese vogelatlas (EBBA2: European Breeding Bird Atlas) is door de bestuursleden van STONE de soorttekst over de steenuil geschreven.

Marterproof steenuilennestkast

De belangstelling voor de constructie om steenmarters uit nestkasten te weren blijft onverminderd groot. Inmiddels worden veel nestkasten in ons land van een speciaal anti-martersluisje voorzien.

Steenuilveilige veedrinkbak

De door STONE in 2012 ontwikkelde steenuilveilige veedrinkbak (verkrijgbaar via de webshop van Vogelbescherming) vindt nog altijd gretig aftrek, in binnen- en buitenland.

Wettelijke bescherming

Regelmatig worden STONE en steenuilenvrijwilligers ingeschakeld voor informatie of hulp bij kwesties waar de wettelijke bescherming van steenuilen aan de orde is (soortenbescherming, sinds 2017 in de Wet natuurbescherming). Het (vernieuwde) Kennisdocument Steenuil (uitgave van BIJ12.nl), waaraan STONE heeft meegewerkt, wordt in dergelijke kwesties veelvuldig geraadpleegd.

Medio 2019 bleek dat de verplichte sanering van asbestdaken, die was voorzien voor 2024, van de baan is. Toch blijft renovatie en sloop van (kleine) agrarische gebouwen een bedreiging voor de steenuilen omdat geschikte broedgelegenheid hierdoor nog steeds afneemt. De verplichte asbestdaksanering was op verschillende plekken in Nederland de aanzet om bijvoorbeeld via een soortmanagementplan en een generieke ontheffing, de bescherming van gebouwbewonende beschermde soorten ter hand te nemen. Gelukkig worden zulke initiatieven veelal doorgezet ondanks dat de asbestsaneringsplicht is komen te vervallen.

In 2020 zal de ontwikkeling van pilots om te komen tot 'soortmanagementplannen' verder gestalte krijgen.

Communicatie & publiciteit

Website steenuil.nl

De website is één van de belangrijkste communicatiemiddelen van STONE. Geïnteresseerden weten hun weg naar de website te vinden. In 2019 is met ondersteuning van Veluwe-RC Geert van Dijk hard gewerkt aan het websitebeheer. Eind van het verslagjaar was de website al voor een groot deel grondig herzien en geactualiseerd.

Digitale nieuwsbrief

Iedere geïnteresseerde kan zich gratis abonneren op de digitale nieuwsbrief van STONE. In 2019 stonden circa 1200 mailadressen op de verzendlijst; dit aantal is al enkele jaren stabiel. De nieuwsbrief is daarmee een prima communicatiemiddel waarmee STONE een groot publiek kan bereiken.

De nieuwsbrieven bevatten korte bijdragen over het werk van STONE en over de bescherming van en het onderzoek naar de steenuil. Gedurende het verslagjaar zijn enkele nieuwsbrieven verschenen.

Landelijke Uilendag 2019

Op 12 oktober 2019 vond in Meppel de tweejaarlijkse Landelijke Uilendag plaats (ieder 'even jaar'). Deze landelijke dag wordt georganiseerd door de gezamenlijke Nederlandse uilenwerkgroepen: KWN (kerkuil), OWN (oehoe) en STONE. Enkele honderden bezoekers genoten van een gevarieerd programma en gezellige bijeenkomst.

Webcam Beleef de Lente

Al sinds de start van Beleef de Lente in 2007 - het webcamproject van Vogelbescherming - is de steenuil van de partij en is STONE hier intensief bij betrokken. Ook in 2019 participeerde STONE in 'team steenuil', dat voor en achter de schermen een bijdrage levert aan het grote succes van de webcams. STONE verzorgde het logboek en de begeleiding.

Net als voorgaande jaren bleken de steenuilen ware publiekslievelingen. Beleef de Lente biedt een prachtig podium om de steenuil en steenuilenbescherming onder de aandacht van een groot publiek te brengen.

Vlaamse steenuilendag 2019

Op 16 november 2019 vond de jaarlijkse Vlaamse steenuilendag plaats. STONE verzorgde twee bijdragen. De stand van STONE werd goed bezocht en behalve een prima verkoop hebben we ook weer veel leuke contacten gelegd met onze zuiderburen.

Sovon-dag

Als vanouds was STONE met een stand aanwezig op de Sovon-dag, eind november 2019. Andermaal bleek deze landelijke dag erg nuttig voor het onderhouden van bestaande en het leggen van nieuwe contacten. De STONE-stand werd druk bezocht en er werd door de verkoop van onder meer boeken en brochures een goede omzet gedraaid.

Lezingen, gastlessen e.d.

Bestuursleden en RC's hebben in het verslagjaar regelmatig lezingen verzorgd in het hele land. Dergelijke goedbezochte bijeenkomsten blijken prima gelegenheden om zowel steenuilenbeschermers, erfbewoners en het brede publiek op een laagdrempelige manier te betrekken bij de bescherming van steenuilen.

In sommige regio's verzorgen RC's en steenuilenvrijwilligers tevens gastlessen op scholen.

Publicaties

Tijdschrift Uilen 9

Eind december verscheen het extra dikke nummer 9 van jaartijdschrift Uilen (oplage 900 stuks).

Uilen is de jaaruitgave van de gezamenlijke Nederlandse uilenwerkgroepen (STONE, KWN Kerkuilenwerkgroep Nederland en

jaarverslag 2019

OWN Oehoewergroep Nederland). De redactie is in handen van STONE. Voor de productie van *Uilen* is een projectbijdrage ontvangen van Vogelbescherming Nederland.

STONE-begunstigers ontvangen het tijdschrift gratis. Daarnaast is er de mogelijkheid om een los abonnement te nemen. De abonnementenadministratie en distributie worden verzorgd door STONE.

Webshop

De diverse publicaties van STONE mogen blijvend op grote belangstelling rekenen. Op de vernieuwde website is eind 2019 een 'webshop' ingericht waar alle publicaties van STONE besteld kunnen worden (zo lang de voorraad strekt).

De in 2015 verschenen brochure Steenuil (oplage 12.000), die gratis aan erfbewoners wordt uitgedeeld, voorziet in een grote behoefte. Helaas is de beoogde herdruk in 2019 niet gerealiseerd; dit staat voor 2020 op het programma. .

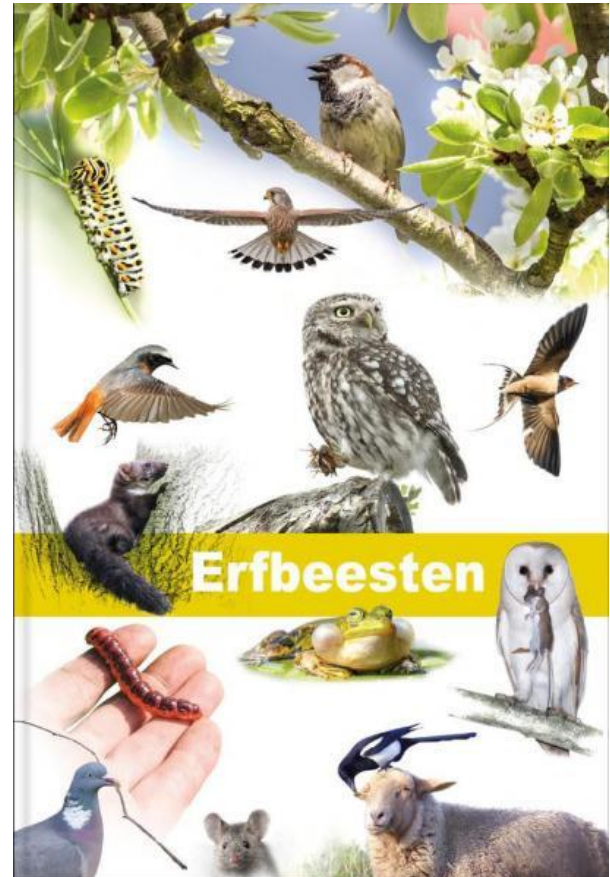
Ook de *ErfWijzer Steenuil* (tips voor steenuilvriendelijke erfinrichting), de *folder steenuilveilige drinkbakken* en de *muizendeterminatiekaart* vinden nog steeds gretig aftrek, en zijn deels toe aan een nieuwe oplage.

Erfbeesten

In 2018 en 2019 is hard gewerkt aan het schrijven en produceren van het nieuwe boekje *Erfbeesten*, dat begin mei 2019 verscheen in een oplage van 5.550 exemplaren (uitgave in eigen beheer van STONE).

Eind mei is het boekje officieel gepresenteerd op het erf van de Beleef-de-Lente-steenuilen in Winterswijk-Henxel. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan Robert Kwak van Vogelbescherming, en Rob Buiten maakte een

leuke reportage voor het radioprogramma *Vroege Vogels*.

Over *Erfbeesten*:

"Op (boeren)erven waar steenuilen broeden komen ook veel andere interessante dieren voor. *Erfbeesten* is een boekje over deze dieren en hun relatie met steenuilen. Sommige staan op de prooijlijst, zoals muizen, regenwormen en meikevers, voor andere - zoals de bosuil en de steenmarter - moet de steenuil zelf op zijn hoede zijn. Kauwen en holenduiven concurreren om nestplaatsen en kerkuilen en torenvalken delen de voorliefde van steenuilen voor muizen. In totaal passeren 26 soorten de revue. Interessante wetenswaardigheden worden gecombineerd met informatie over wat u kunt doen om het uw erfbeesten naar de zin te maken. Gelardeerd met een sausje humor; lezen moet immers ook leuk zijn. De prachtige foto's maken het boekje niet alleen een

jaarverslag 2019

genot om te lezen, maar ook een lust voor het oog.”

Erfbeesten wordt gratis uitgedeeld aan erfbewoners met een groot hart voor een natuurrijk erf. Steenuilenvrijwilligers geven het boekje tijdens hun erfbezoeken in kader van onderzoek en bescherming. Voor alle geïnteresseerden is het boekje te koop in de webshop van STONE.

Erfbeesten is tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van:
Vogelbescherming Nederland / Het IJsvogelfonds, Stichting Jaap van Duijn Vogelfonds, Guppy B.V., Jan Grotenhuis, Brabants Landschap / Netwerk Uilenbescherming Brabant, Joep van de Laar, Anjo Schouten en Stichting STONE.

STONE bedankt alle personen en organisaties waarmee in 2019 is samengewerkt, waaronder:

 Stichting **STONE** Steenuilenoverleg Nederland

KvK 04060512
rekening NL19 INGB 000 3330852 t.n.v. STONE te Culemborg
Stichting STONE is ANBI-erkend: RSIN-nummer 8187.90.003

secretariaat:

postadres De Kistemaker 12, 1852 GW Heiloo
telefoon 072 533 9511
e-mail stone@steenuil.nl
internet www.steenuil.nl